

INFRASTRUKTURA DRUŽBE

Razstava Delavnica Ovsiš je del širših prizadevanj v okviru projekta Arhitektura Gorenjskih vasi iz leta 2020. Temelji predvsem na prepoznavanju kakovosti bivalnega okolja in skupnem razmisleku prebivalcev ter vključenih strokovnjakov o možnem nadaljnjem prostorskem razvoju vasi, predvsem z namenom prepoznavanja kulturne dediščine in ustvarjanja spoštljivega odnosa do nje. Z varovanjem dediščine naših prednikov in razmislekom o njeni nadgradnji za današnje potrebe se dviga kvaliteta prostora za sedanje prebivalce in s tem kvaliteta bivanja oz. življenja.

Ovsiš so majhna vas v občini Radovljica na večkrat spregledanem desnem bregu reke Save, ki ima, tako kot mnoge vasi na Gorenjskem, še vedno jasno berljiv zgodovinski vzorec in nekaj ohranjenih starih objektov. Seveda so bile, tako kot večina podobnih vasi, v zadnjem stoletju priča razvoju oz. povečanju. Poleg spremenjnih okoliščin oz. načina življenja v današnjem času urejanje skupnih vaških površin praviloma ni sledilo razvoju vasi.

Kot se je izkazalo skozi projekt, v katerem so bili ključni deležniki prav prebivalci vasi, je smiselno prostorski razvoj, ki je v preteklih desetletjih vasi zgolj širil, danes usmeriti v dvig kvalitete javnih prostorov »med« posameznimi hišami. Ti javni prostori so večinoma prostori ulic in redkih razširitev pred pomembnejšimi objekti, ki pa predstavljajo »vezno tkivo« vasi oz. vaške skupne površine. Urejanje prostora mora nadgraditi obstoječo kvaliteto (praviloma dediščino) in značilnosti posamezne vasi s sodobnimi funkcijami ter prostore prilagoditi današnji uporabi.

Predstavljen primer Ovsiš prikazuje (prostorski) razvoj vasi, ki je pomemben za razumevanje vasi. Vključuje prostorske analize, ki so osnova razmišljanju o prostoru, ter predstavlja predloge možnih bodočih ureditev javnih prostorov na Ovsisah.

Celoten proces je, kljub omejitvam zaradi Covid-19, potekal v plodnem sodelovanju oz. z usklajevanjem s prebivalci vasi, kar pride v majhnih vaseh še posebej do izraza.

Avtorji razstave:
Maj Juvanec, Aleša Mrak Kovačič, Peter Bulovec, prof. dr. Borut Juvanec, Damijan Gašparič in Uroš Jereb v sodelovanju z nekaterimi prebivalci Ovsiš ter KS Podnart, Občino Radovljica, ZVKDS in DAR. Projekt Arhitektura gorenjskih vasi sofinancirata Evropska unija iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru programa razvoja podeželja RS 2014-2020, pristop CLLD.

Organizacija razstave:
Špela Kuhar, Vesna Perovnik
Razstavo v Galeriji DESSA financira Ministrstvo za kulturo RS.

BSC
Poslovni podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Slovenija

LAS GORENJSKA KOSARICA

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

30
GALERIJA DESSA

delavnica
oblikovanje prostora

na novo
NAČRTOVANJE, SVETOVANJE, IZVEDBA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Inštitut varnakulume arhitekture
Priročnik 11
1000 LJUBLJANA

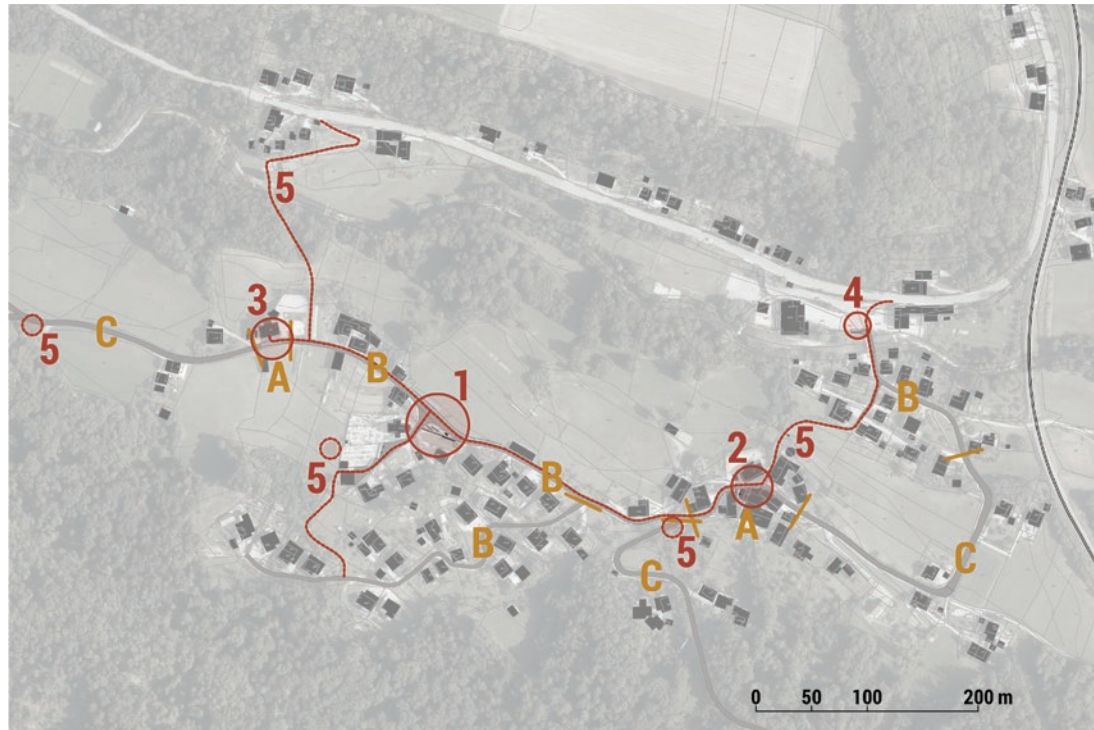

Občina Radovljica

april/maj 2021

Židovska steza 4, SI-1000 Ljubljana

RAZVOJ VASI

Razvoju vasi sledimo od prve omembe leta 1291 prek najstarejših zemljevidov 18. stoletja in prvih katastrov 19. stoletja, ki kažejo verodostojno prostorsko podobo vasi v danem času. Od začetka 20. stoletja dalje predstavljajo fotografije najbolj zanesljiv vir analize prostorskega razvoja vasi. Fotografsko gradivo večinoma hranijo domačini.

PROSTORSKE ANALIZE

Prostorske analize vasi so delo strokovnjakov, ki nam pomagajo bolje razumeti razvoj in značilnosti vasi. Služijo kot osnova za razmislek o nadaljnjem razvoju. Prvotno strukturo vasi je mogoče v prostoru razbrati še danes. Nastajati je začela iz nekaj kmetij v gruča na zgornji terasi nad Lipnico. Ko je bila sredi 16. stoletja zgrajena cerkev, je bila postavljena izven vasi, na odprtem. Ovsiša so se v prvi polovici 20. stoletja zgoščale in se širile pred-

vsem na spodnji terasi, ob mostu čez Lipnico. Kasneje se je nadaljevalo širjenje na zgornji terasi. Vas ima že zgodovinsko gledano več delov in s tem tudi več točk zgostitev, tako v programskem kot v prostorskem smislu (spodnja in zgornja terasa, cerkev, šola). V celotni vasi se na več točkah odpirajo pogledi na različne dele vasi, na kulturno krajino in predvsem proti vzhodu, proti Storžiču.

PREDLOGI UREDITEV

Želje prebivalcev ter vsakodnevni problemi bivanja v vasi so predstavljali izhodišča za predloge prostorskih ureditev v vasi. Tipično so to ureditve za urejanje (umirjanje) pome- ta skozi vas ter ureditve za zbiranje odpadkov, t.i. ekološki otoki. Za urejanje vasi so ključne tudi ureditve pred javni- mi oz. poljavnimi objekti kot so cerkev, šola in podobno, saj je bilo tem prostorom v preteklosti posvečene premalo pozornosti.

Na razstavi predstavljene predloge prebivalci praviloma pozitivno sprejemajo. Izvedba je v rokah odločevalcev – politike. Politike zlasti v smislu odločitve družbe, v kateri spekter družbenega interesa vlaga. Nastavek za vlaganje v kvalitetnejši prostor in s tem kvalitetnejše življenjsko oko- lje že predstavlja pričujoči projekt.